

1. Intersoolisus või – seksuaalsus on bioloogiline mõiste ja tähendab liiki, mis saab nii ise viljastada kui saada viljastatud. **Kuidas saab kutsuda intersoolisi inimesi, aga ka interseksuaalseid bioloogilisi vorme, kasutades kahte Vana-Kreeka jumala nime?** Õige termini ja ka mõlema jumala nime teadmine annab 2p, pool vastust 1p. *All intersoolisuse lipp.*

2. Vana-Kreeka poet Antipatros Sidonist koostas 2.sajandi teisel poolel eKr rändureile suunatud vanima säilinud omamoodi turismiteatmiku. **Mis nime all tunneme seda tolleaegset turismijuhti?**

3. Winston Churchill oli tuntud oma ironiliste väljaütlemiste poolest. Kui ta abi arvas, et Charles de Gaulle peab end vist Jeanne d`Arc -ks, vastas ta: “Kahju, et de Gaulle`t ei saa!”. **Lõpeta Churchilli mõte!**

4. Teise maailmasõja käigus USA motoriseeritud väeüksused kasutasid ühte erilise otstarbega Sherman M4A3R3 Zippo mudelit. **Mis oli selle M4 modifikatsiooni eripära?**

5. Kes laulab? Saksamaal sündinud näitleja ja laulja, eluaastad 1901-1992.

6. Maailmas on üks riik, mis on omapäraselt lahendanud vähemuste probleemi – riik on koduks kolmele etnilisele rühmale, mida nimetatakse konstitutsioonilisteks rahvasteks e kolmeks rahvaks. Vastavalt on kujundatud ka presidentuur: 3 rahvusepõhist presidenti üheaegselt. Mis riik?

7. Tavaline riigilipu antipood ja riigilipu väiksem antipood.

Nimetage riigid! (3õiget – 2p, 2õiget -1p).

8. Hiljuti Pompeis toimunud väljakaevamised paljastasid ühe iidse "kiirtoidukoha". Apiciuse "De re coquinaria" on ladinakeelne Vana-Rooma kokaraamat, milles on kirjas retsept, mis kirjeldab *Isicia Omentata* valmistamist. Selle koostisosadeks olid veisehakkliha, pipar, vein, seederänniseemned ja kalade sisikonnast valmistatud kalakaste garum. Eelnimetatud koostisosadest küpsetatud toodet serveeriti koos veinikastmega. Millise tänapäevase *fast food*'i eelkäijaks võime seda pidada?

9. Selles kirjandusteose tegelased on Nabra, Essu, Maarja, Jorok, Merosk, Anne. Peategelase nimi on ka teose pealkiri? Trükiti esmakordselt 1995.aastal Kuopios.

10. Ansambel Vennaskond esituses kuulete väga tuntud kirjandustegelese laulu veelgi tuntuma kirjandusteose ekraniseeringust. Muusika Gennadi Gladkov, sõnad Juri Mihhailov&Tõnu Trubetsky. /.....-Сулейман-Берта-Мария-бей (Задунайский)/. **Ees- ja perkonnanimi?** Täisvastus 2p, pool vastust 1p.

11. Londoni 1908.aasta olümpiamängudel oli näidisalana programmis püstolitega duell-laskmine. Kaitsevahenditega olid kaetud võistlejate nägu, käed ja torso. **Mis ökoloogiliselt taastuvast materjalist olid aga võistlejate duellpüstolite kuulid?** Distsants oli erinevatel andmetel kas 20m või 30m.

12. Kes on see mees pildil? Tema nimel on 2006.aastast kuni 5-aastaste poiste paigalt kaugushüppe ametlik maailmarekord tulemusena 1.63m.

13.Seni on toimunud kolmed Lusofoonia mängud (Jogos da Lusofonia) – 2006, 2009, 2014. Need on mitmeid spordialasid hõlmavad mängud. 2018.aastal pidid toimuma Mosambiigis, aga jäeti ära. 2021.aastal on korraldamisõigus Angolal. **Millised riigid saavad nendel mängudel osaleda?**

14. 2017.aastal tuli ülliraske 2 nädalat kestva Dakari ralli *Malle-moto* klassi võitjaks Toomas Triisa. Samas klassis saavutas kuuenda koha eestlane Mart Meeru. Triisa esimese koha aeg oli 37:55:05 ning Meeru lõpetas finišis pea kuus tundi (+5:43:35) hiljem. **Mis on Malle-moto klassis osalemise kriteeriumiks?**

15. Koonus küsimus **I vihje (3p)**

Kuulete Olav Ehala filmimuusikat 1987. aastast. 2017. aastal etendus VAT teatris filmil põhinev lavastus, mida lavastuse autorid nimetasid filmi elavaks esituseks. **Mis nime kandis VAT teatri lavastus ja kuuldav sound-track ?**

Pilt VAT teatri lavastusest

15. Koonus küsimus II vihje (2p)

1987. aastal valminud pooletunnine joonisanimatsioon on Priit Pärna ja Eesti animatsiooniajaloo tähtteos. Kunstnikud Priit Pärn ja Miljard Kilk. Küsitav joonisfilm on pälvinud mitmeid auhindu näiteks animafilmifestivali CINANIMA peauhinna. **Mis nimeline joonisfilm?**

Kaader küsitavast animafilmist

15. Koonus küsimus III vihje (1p)

Kõik eelnev on inspireeritud Edouard Manet 1863.aastal valminud skandaalsest maalist (prantsuse keeles *Le Dejeuner sur l'herbe*). Maal mõõtmetega 208cm x 264,5cm asub Pariisis Orsay muuseumis. **Maali nimi?**

16. Kaljo Põllu lõi aastatel 1973-75 metsotintotehnikas 25 lehelise graafikasarja, mis sisult tugines soomeugri mütoloogiale ja omab rahvuslikku ja maailmavaatelist tähendust. Inspireerituna

eelmainitust kirjutas Rene Eespere ballett-rituaali, mille esmalavastus toimus 1979 *Vanemuises* (koreograaf-lavastaja Ülo Vilimaa). 1996.aastal taaslavastas Mait Agu ja 2006.aastal

tegi Mait Agu poeg Märt Agu isa loodule kaasaegse seade “..... ja kaasaegsed”. **Graafikasarja või ballettide nimetus?**

17. GAZ-M20 “Pobeda” oli aastatel 1946-58 Nõukogude Liidus toodetud sõiduauto, mis standartvarustuses maksis 16 000 rubla. Modifikatsioonide hinnad olid kõrgemad v. a. ühel mudelil (ГАЗ ПІАМС), mis maksis 500 rubla vähem. **Millise Pobeda mudeli sai osta 15 500 rubla eest?**

18. Stanfordini ülikoolist välja langenud Larry Page ja Sergey Brin asutasid tänaseks tehnoloogiakonglomeraadiks saanud firma 1998.aastal ühes garaazis. Küsitavale firmale kuulub Youtube, seal on välja töötatud mobiiltarkvara Android, tegeletakse ka isejuhtivate autode ja stratosfääri lendavate õhupallide arendamisega. Emafirmaks on Alphabet. **Mis on selle ühe maailma tuntuima kaubamärgi või firma nimi?**

Larry Page ja Sergey Brin 2006.aastal

19. Vasakul USA infotehnoloog ja ettevõtja, üks Apple Inc asutajaid, sünd 1950, hüüdnimi Woz ja paremal 1990 sündinud ja hiljuti karjääri lõpetanud naistennisist. Nimede erinevus lõpuosas minimaalne. **Kaks nime?** (Täisvastus 2p, üks nimi vastavalt 1p)

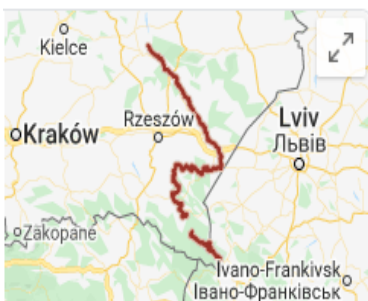
20. *Palgasõduri laul* aastast 1969, autorid Taivo Linna ja Henno Käo. **Esitava ansambli nimi?**

21. Mis on Eesti põhjapoolseim ja noorim keskaegne ordulinnus? Ehitusajaks loetakse 1471.aastat ja selle rajajaks ordumeister Herset, esialgne nimi Vredeborch. Küsitav ordulinnus oli foogtkonna keskus ja foogti residents. Osaliselt purustati Liivi sõja ajal ja Põhjasõja käigus muutus lõplikult varemeiks ja hüljati.

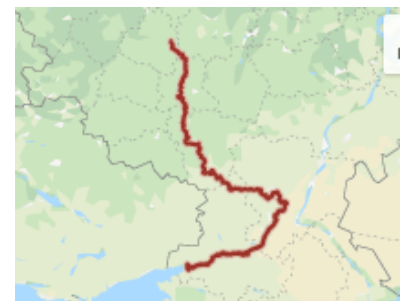

22. Millisesse indoeuroopa keelkonna keelerühma kuulub Põhja-Makedoonias kõneldav keel? Makedoonia keelt eristatakse omaette keelena alates 20.sajandi keskpaigast. Olge võimalikult täpsed!

23. Ukraina riigihümn "Štše ne vmerla Ukraini" ("Ще не вмерла України" - "Ukraina ei ole veel surnud") teises salmis mainitakse Musta merd, Dnepri jõge ja veel kahte jõge, milledest üks enamuses ja teine täielikult ei asu paraku Ukraina territooriumil.

*Станем, браття, в бій
кривавий від до,
В ріднім краю панувати
не дамо нікому;
Чорне море ще
всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні
доленька насміє.*

Mis nimelisi Ukraina territooriumil mittevoolavaid jõgesid hümnis mainitakse? (kaks õiget – 2p, ühe õige eest 1p) Mõlema jõe nimes on üsna vähe tähti.

24. Inimahvidest on meile lähimad sugulased šimpansid ja bonobod e.pügmeelised šimpansid. Moodustavad perekonna *Pan* ja erinevad geneetiliselt ainult 0,4% ulatuses, ka leviala Ekvatoriaal-Aafrikas on väga lähedane. **Mis on takistuseks, et nende sugulasliikide vahelist**

ristumist ei ole toimunud? Vihjeks: 1,5-2miljonit aastat tagane geoloogiline uusmoodustus Kesk-Aafrikas ja kumbki liik ei ole just ujumises osav. Olge täpsed, palun!

25. Kuulete laulmas kahte lindu. 1987.aastal ajakirja Eesti Loodus aprillinumbris ilmus artikkel, mille autorid Kersti Kaljulaid koos Enn Roodesega kirjutasid pika ning põhjaliku loo „..... ja pesitsemisest“. Kaljulaid oli tollal Tallinna 44. keskkooli abiturient. **Mis linnud? (Perekonnanime *Turdus* eestikeelse vaste teadmine annab 1p, kõik, mis rohkem,**

annab 2p).

Turdus philomelos

Turdus iliacus

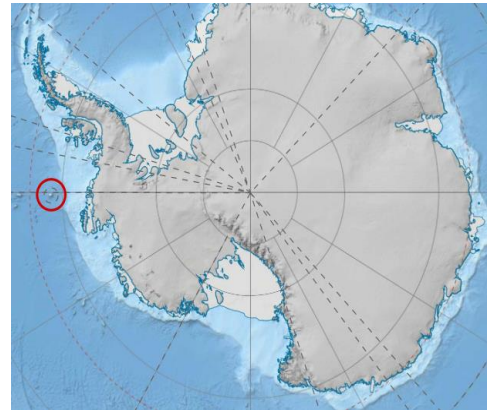
26. Väljendiga: “Kas oled sooaure hinganud?” pandi vanasti inimese tervemõistulikkus küsimärgi alla. Tõepoolest kasvab meie rabades ja niisketes metsaalustes taim, mille kergesti lenduvast eeterlikust õlist eristuva lõhna pikemaajaline sissehingamine võib põhjustada raskemaid aju töö häireid. Võru- ja Setomaal tuntakse teda *tsahkna* nime all. **Mis on selle taime üldtunnustatud nimi?**

27. Kus antakse välja ajalehte Penguin News (Pingviinide Uudised)? Penguin News on saarte ainus ajaleht. Iganädalane paberleht on saadaval reedeti Stanleys. Pingviiniuudised on saadaval nii trükitud kui ka veebivormingus.

28. F.G.B.von Bellingshausen lisaks Lõunamandri esmanägemisele avastas 1821.aastal Antarktika lähistel kaks saart, milledele andis kahe erineva Vene keisri nimed. **Millised on need nimed?** (Kaks õiget – 2p, üks õige 1p).

29. Kaks Hispaania linna – Ceuta ja Melilla – eristuvad väga oluliselt kõigist teistest Hispaania linnadest. **Mille poolest?**

30. Koonus küsimus **I vihje (3p)**

Mis nime kannab see koht Euroopas, kuhu Saudi-Araabia kuningas Fahd lasi 1993.aastal ehitada 30milj € maksma läinud lumivalge mošee? Ametlikult on selle nimi Ibrahim-al-Ibrahim.

30. Koonus küsimus **II vihje (2p)**

Samas kohas elavad pärdiklased magot`d e berberi makaagid (*Macaca sylvanus*), kes on oma perekonna ainus sabata liik ja ühtlasi ainus ahv, kelle leviala ulatub Euroopasse. **Mis koht?**

30. Koonus küsimus III vihje (1p)

Küsitav vallutati Briti-Hollandi vägede poolt 1704 ja läks 1713.aastal Utrechti rahulepinguga Suurbritannia valdusesse ja on seda tänaseni. Riigipeaks on Suurbritannia kuninganna, keda esindab kuberner. Mis UK&NI meretagune territoorium?

